

SFÂNTUL NICOLAE
VELIMIROVICI
EPISCOPUL OHRIDEI ȘI JICEI

PROROCIRI
DESPRE VREMURILE NOASTRE
PRIN **FEREAȘTRA**
TEMNITEI

traducere din limba sârbă de
IONUȚ și SLADJANA GURGU

CUPRINS

pagina 005	CUVÂNTUL părintelui Iustin Pârvu
pagina 007	ÎN LOC DE PREFAȚĂ
pagina 011	SCRISORILE 01—11
pagina 051	SCRISORILE 12—22
pagina 089	SCRISORILE 23—33
pagina 127	SCRISORILE 34—44
pagina 169	SCRISORILE 45—55
pagina 211	SCRISORILE 56—65
pagina 249	RUGĂCIUNE cătrec ierarhia cerească
pagina 255	SCRISORILE 67—77
pagina 299	RUGĂCIUNE cătrec sfinții lui Dumnezeu
pagina 305	SCRISORILE 79—81
pagina 316	RUGĂCIUNE

SCRISORILE 01—11

01 Am păcătuit și ne-am luat răsplata. L-am defăimat pe Domnul Dumnezeu, și ne-am primit pedeapsa. Ne-am întinat de toată fărădelegea, și ne-am curățit prin sânge și lacrimi.

Am călcat în picioare tot ce-a fost sfânt pentru străbunii noștri, și din această pricină am fost la rându-ne călcați.

Am avut școală fără credință, politică fără cinste, oaste fără dragoste de țară, stat fără binecuvântarea lui Dumnezeu. De acolo ni s-a tras năruirea școlii, a politicii, a oștirii și a statului.

Douăzeci de ani ne-am străduit să nu fim noi înșine, de aceea străinii ne-au învăluit cu întunericul lor.

Douăzeci de ani ne-am batjocorit strămoșii pentru că au ales Împărăția cerească și, de aceea, am pierdut și împărăția pământească cea leproasă. Cu ce măsură i-am măsurat pe Dumnezeu și pe străbuni, cu aceea am fost măsurați.

Și, totuși, am fost miluiți. Pentru ocările aduse cu gândurile și cu cuvintele și cu faptele, pentru ocările nemaiîntâlnite și nenumărate aduse Înălțimii Sale Împăratul împăraților, Domnul Dumnezeu, vreme de douăzeci de ani întregi, am fost osândiți la moarte. Osânda începu să fie dusă la îndeplinire, și fiecare al optulea sârb fu ucis. Apoi pedeapsa cu moartea se preschimbă, și am fost osândiți la robie pe viață, la robie veșnică sub lanțurile nemților. Dar când pământul sârbilor începu să clocească de sângele și de lacrimile sârmanului norod,

când lumânările de la Slavă¹ ale celor întemnițați erau aprinse de mâini vlăguite și stinse de lacrimi, când rugăciunile pătimitorilor sârbi mișcă îngerii și sfinții spre a cere mila Domnului, atunci, din nou, Atotmilostivul îmblânzi pedeapsa, și micșoră osânda robiei pe viață la doi ani de robie. Pentru cei douăzeci de ani de viață petrecuți în fărădelegi, norodul sârbesc a primit doar doi ani de robie. Oare nu este aceasta dumnezeiască milă? Oare s-ar găsi pe fața pământului vreun împărat care să rabde douăzeci de ani muștrările și batjocorile, și, totuși, să-i ierte pe cei care l-au huiduit și batjocorit? Niciodată și nicăieri. Atâta milostenie doar la Domnul Dumnezeu-ul nostru putem afla.

Ce cale să urmăm acum? Nu pe aceea, oricare, doar nu pe aceea pe care am mers două decenii, nu!

Ce să facem acum? Orice, numai nu ceea ce am făcut între cele două războaie mondiale.

Să nu păcătuim, ca să nu pătimim din nou.

Să nu-L batjocorim pe Împăratul Domnul Dumnezeu, ca să nu căpătăm o pedeapsă mai mare, și poate, vai! fără de îndurare.

Să nu ne întinăm de ticăloșie, ca să nu trebuiască iarăși să ne curățim prin sângele și lacrimile noastre.

Să nu călcăm cele sfinte ale străbunilor noștri, ca să nu fim din nou striviți.

¹ Praznicul sfântului ocrotitor al familiei. (n. tr.)

Școala să fie cu credință, politica cu cinste, oastea cu dragoste de țară, statul cu binecuvântarea lui Dumnezeu.

Fiecare să se întoarcă către Dumnezeu și către sine; nimeni să nu fie în afara lui Dumnezeu și în afara sinelui, pentru a nu fi învăluit de înfricoșatul întuneric al străinului cu nume frumos și veșmânt pestriț.

Fiecare sârb cu dragoste de țară să se silească să câștige Împărăția Cerurilor, căci numai în acest chip se poate păstra vreme îndelungată și împărăția pământească.

Când poporul nostru zicea: „Dreptatea ține țara și cetățile ei”, e ca și când ar fi zis: „Împărăția Cerurilor ține împărăția pământească.” Căci dreptatea este una din multele puteri ale Împărăției Cerurilor.

A doua putere este credința, a treia dragostea, a patra adevărul, a cincea milostenia, a șasea înțelepciunea, a șaptea curăția, și tot așa sunt aproape fără de număr și de sfârșit.

Gândiți-vă pe care dintre aceste puteri o aveți, și pe care nu o aveți. Grăbiți-vă să le dobândiți pe toate. Astfel, veți fi desăvârșiți, precum Tatăl vostru ceresc desăvârșit este. Astfel vă veți împotrivi întunecatelor puteri ale iadului ce au stăpânit asupra statului nostru, care multă vreme ne vor chinui și în amintire, precum un vis înspăimântător. Astfel, în cele din urmă, înarmați cu puterile cerești, cel mai bine veți întări și dragostea de țară, și numele vostru de creștini ortodocși. Să vă fie în ajutor Domnul Hristos, împreună cu Tatăl și Duhul Sfânt, în vecii vecilor. Amin.

Ne-am adunat azi ca, împreună și în fața lumii, să aducem mulțumită deplină Celui ce pe toate le vede, pe toate le știe și tuturor după dreptate le judecă.

De ce spun împreună și în fața lumii? Pentru că se poate aduce mulțumire lui Dumnezeu și în singurătate și în ascuns.

Fiecare creștin în singurătate și în ascuns varsă din inima lui, precum fumul de tămâie, rugăciunea de mulțumire către Domnul său. Lucrând astfel, împlinim porunca lui Hristos care glăsuiește: *Iar tu, când te rogi, intră în camera ta, și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tău Celui întru ascuns; și Tatăl tău Cel ce vede întru ascuns va răsplăti ție la arătare.* /Mat. 6, 6/ Așadar să ne rugăm și în taină, să ne rugăm și cu toți de față. Ne rugăm fiecare în parte, ne rugăm și toți împreună în biserică. Astfel ne asemănăm cântăreților, ce cântă fiecare în casa lui, dar se arată și în fața lumii, pentru a cânta în cor; sau muzicanților ce cântă pentru sine în odăile lor, dar și în marile orchestre, pentru lume. Deci în cel ce se roagă în sine și pentru sine, dar nu vine la rugăciunea de obște și cu toți de față, într-aceia se află sămânța mândriei și a iubirii de sine. Acela se poartă ca și cum nu ar fi citit cuvântul Mântuitorului: *Unde sunt doi sau trei adunați întru numele meu, acolo sunt*

2. Citatele scripturistice au fost date potrivit ediției Sfântului Sinod din 1914, cu unele îndreptări și uniformizări tacite ale textului. (n. ed.)

și eu în mijlocul lor. /Mat. 18, 20/ Iar pe cel ce vine la biserică doar pentru rugăciunea de obște și cu toți de față, dar niciodată nu se roagă lui Dumnezeu singur și în taină, pe acela îl va judeca Dumnezeu ca pe unul ce caută să fie bineplăcut oamenilor și ca pe un fățarnic.

De aceea, cu dragoste neprefăcută față de voi și cu frică pentru sufletele voastre, vă îndemn să vă rugați lui Dumnezeu în amândouă chipurile, și în ascuns și cu toți de față, și singuri și împreună. Căci așa se propovăduiește în Evanghelie și s-a sfințit de predania Bisericii, vreme de mii de ani.

Am mai spus că ne-am adunat azi pentru a aduce mulțumită deplină Ziditorului și Tatălui nostru. De ce zic mulțumită deplină? Pentru că unii sunt obișnuiți să dea mulțumită lui Dumnezeu doar atunci când Dumnezeu dăruiește, dar nu și când Dumnezeu ia; și încă, să-I dea mulțumită numai când miluiește, nu și când muștră; și încă, să-I dea mulțumită numai când Dumnezeu, asemenea unui doctor, ne oblojește rănilile, dar nu și când taie, cu un cuțit ascuțit, carnea putrezită din trupul nostru. O astfel de mulțumită Îl mânie pe Dumnezeu. Căci totdeauna Dumnezeu are în vedere binele nostru din urmă, mântuirea noastră cea veșnică și atunci când dă, și atunci când ia; și atunci când miluiește, și atunci când muștră; și atunci când oblojește, și atunci când taie. Prin urmare, noi, ca făpturi înțelegătoare, suntem datori să aducem mulțumită lui Dumnezeu întotdeauna și pentru toate, după cum poruncește cu înțelepciune Apostolul Pa-

vel: [Să fiți] mulțămind pururea pentru toate lui Dumnezeu și Tatăl /Efes. 5, 20/, și încă înnoiește într-o altă epistolă: *Întru toate mulțămiți.* /I Tes. 5, 18/ Și marele stâlp al Bisericii Ortodoxe, Sfântul Ioan Gură de Aur, spune astfel despre acest lucru: *Cine rabdă suferința mulțămind Domnului, primește cununa muceniei.* Iar despre mucenicii ortodocși știm că dădeau slavă și mulțumită lui Dumnezeu când chinătorii îi biciuiau și junghiau, și îi duceau la tăierea capului. Încă și cuvântul acesta este al lui Gură de Aur: *Nimic nu e mai sfânt decât gura ce în scârbe ridică mulțumire lui Dumnezeu.*

Așadar, este drept și după cuviință să aducem deplină mulțumită lui Dumnezeu. În starea noastră, o deplină mulțumită ar fi dacă Îi vom mulțumi lui Dumnezeu atât pentru căderea statului nostru, cât și pentru izbăvirea lui din nenorocire; atât pentru robie, cât și pentru slobozire; atât pentru grozăviile pe care le-am trăit, cât și pentru bucuria ce o trăim; atât pentru cele pierdute, cât și pentru cele câștigate; atât pentru acea cumplită noapte însângerată, cât și pentru această luminată și senină dimineață a noii zile.

Țara noastră s-a destrămat – să zicem: slavă și mărire Ție, Dumnezeule! Țara noastră a renăscut – să zicem: iarăși, slavă și mărire Ție, Dumnezeule! Căci de n-ar fi căzut țara așa cum a fost ea, și dacă ar mai fi dus-o încă douăzeci de ani, ar fi pierit poporul – și aceea ar fi fost de fapt adevărata nenorocire. Așa de repede a început poporul să se strice, încât se năpustea către o pierzanie de neo-

colit. Ori pieirea statului, ori pieirea poporului. Dumnezeu a lovit la vremea potrivită ce este mai ieftin, pentru a păzi ce este mai de preț. A căzut statul, a dăinuit poporul. Câtă vreme este familie, va fi și casă, însă de nu va mai fi familie, cine va reface casa năruită?

Iată din nou țara noastră! Iată din nou scumpa libertate! Slavă și laudă Ție, Doamne, pentru darul Tău, rugăciunea Ta și negrăita Ta iubire de oameni. Lăsați-mă, însă, din locul acesta sfânt și înfricoșat, să vă vestesc cu tărie un cuvânt cumplit: Dacă vom fi din nou ticăloși și ne vom lepăda de Dumnezeu, așa cum am mai făcut, Dumnezeu va bate și țara și neamul, și se vor prăbuși și una și alta pe veci. Și vom fi spre râsul, pomenirea și pilda altora.

Ajută, Doamne, tuturor, și sârbilor, să se pocăiască, să se îndrepte și să se curățească de păcate, și să Te proslăvească pe Tine, Dumnezeu și Tatăl, pe Care Îl slăvesc toate oștile cerești ale îngerilor și dreptilor. Amin.

03 În Sfânta Scriptură se află înscrise și aceste cuvinte ale Domnului, pline de mustrări pentru poporul israilitean: *Două și rele a făcut norodul meu: m-au părăsit pe mine, izvorul apei vieții, și și-au săpat luiși fântâni surpate, carile nu vor putea ține apă.* /Ier.2, 13/

Sfânta Scriptură este fără de greșală. Ea este rânduiala cosmosului, lăsată de Dumnezeu. În Sfânta Scriptu-

ra se lămurește rostul fiecărui om și fiecărui neam. Tot cuvântul dumnezeiesc din această sfântă Carte a cărților este și descoperire a adevărului, și dreptar în viață. Toată civilizația modernă nu a izbutit să clintească nici măcar un cuvânt al Sfintei Scripturi. Toată știința europeană nu e în stare să înlocuiască nici măcar o singură poruncă a Domnului.

Se vor scrie cărți peste cărți despre pricinile destrămării Iugoslaviei, dar nu se vor putea arăta limpede cele ce în Sfânta Scriptură se spun într-o singură propoziție.

Așadar, de ce a căzut un stat de vârsta unui copil? De bună seamă, nu din pricina bătrâneții, veți spune. Însă eu vă zic că din pricina bătrâneții și prea-îmbătrânirii. Iugoslavia a pierit din pricina bătrâneții și prea-îmbătrânirii, o repet. Prin obârșia nașterii sau facerii, ea a fost foarte tânără, iar asemuită cu statele vechi de o mie de ani din răsărit și din apus, era cu adevărat la vârsta copilăriei. Însă, după păcatele ei, era bătrână. După păcatele și fără-delegile sale, era bătrână și prea-îmbătrânită. Din această pricină, moartea s-a năpustit asupra ei și a sugrumat-o.

Iată o pildă: doi tineri au făcut armata, apoi fiecare s-a dus în calea lui. Unul dintre ei a fost serios și cu băgare de seamă, iar al doilea ușuratic și destrăbălat. S-au întâlnit peste trei ani. Prietenul cel cu băgare de seamă, sănătos, puternic și vesel, privi la prietenul lui nechibzuit și rămase uimit. Vedea în fața sa nu un tânăr de 25 de ani, ci un bătrânel de 25 de ani, încărunțit, gârbovit, ofticos.

– Cum ești? Ce faci? îl întreabă cel sănătos pe cel bolnav.

– Iată, cum să fiu? Aștept cu frică luna lui februarie.

Și de ce se teme, nu a scăpat. Căci și acest lucru este scris în Sfânta Scriptură, ca cuvânt al lui Dumnezeu: *Te va găsi aceea de care tu te temi*. Și tânărul îmbătrânit nu a scăpat de ce se teme. Moartea l-a aflat plimbându-se agale în luna lui februarie, l-a atins doar cu degetul mic, și el s-a stins. Păcatele, ca niște viermi, rod și fărâmițează așezămintele tinere și foarte tinere. Iugoslavia era îmbătrânită și prea-îmbătrânită de păcate, de aceea a căzut și s-a prăbușit.

Două rele a făcut poporul în Iugoslavia. Au lepădat pe Dumnezeu, izvorul apei celei vii, acesta e întâiul păcat, întâiul rău – și și-au săpat fântâni surpate, care nu țin apă – acesta e al doilea păcat, al doilea rău. Păstorii și cârmuitorii poporului L-au părăsit pe Hristos Dumnezeu, Cel ce este întotdeauna izvor de apă proaspătă și sănătoasă, și au început, după pilda popoarelor eretice și fără de Dumnezeu, să sape puțuri seci și să adune apă de ploaie. Acestea numeau puțurile seci „cultură și civilizație”, sau „știință și modernism”, sau „progres”, sau „modă”, sau „sport” – și tot așa.

Ne-am lepădat de Hristos, de aceea ne-a lepădat Hristos.

Iugoslavia a însemnat îndărătnicie împotriva lui Hristos, îndărătnicie împotriva Sfântului Sava, îndărătnicie împotriva a tot ce e sârbesc, îndărătnicie împotriva trecutului neamului sârbesc, îndărătnicie împotriva cinstei și înțelepciunii poporului, îndărătnicie împotriva tuturor celor sfinte ale neamului – îndărătnicie, doar îndă-